VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 111)**

z dnia 29 stycznia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 111)

29 stycznia 2019 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Janusza Śniadka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację głównego inspektora pracy dotyczącą programu działania Państwowej Inspekcji Pracy w roku 2019 oraz na lata 2019–2021.

W posiedzeniu udział wzięli: **Dariusz Mińkowski** zastępca głównego inspektora pracy wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk**, **Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Janusz Śniadek (PiS):

Dzień dobry, witam państwa serdecznie na posiedzeniu Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Otwieram posiedzenie. W przypadku braku sprzeciwu stwierdzam przyjęcie protokołu poprzednich posiedzeń. Wobec niezgłaszanych zastrzeżeń – patrzę uważnie, nie widzę – przystępujemy do realizacji porządku obrad, który przedstawia się następująco: informacja głównego inspektora pracy dotycząca programu działania Państwowej Inspekcji Pracy w roku 2019 oraz na lata 2019–2021. Nie widzę sprzeciwu, porządek obrad przyjęty.

Przystępujemy do punktu pierwszego i niezwłocznie proszę przedstawiciela Państwowej Inspekcji Pracy o zaprezentowanie informacji. Znam i wyjaśnię powody nieobecności pana ministra Łyszczka. W tej chwili prowadzi egzamin we Wrocławiu. Z racji wagi tego wydarzenia musi być na nim obecny – także usprawiedliwiam.

Od razu gafa, proszę mi wybaczyć. Chciałbym serdecznie powitać: pana Dariusza Mińkowskiego, zastępcę głównego inspektora pracy; panią Lidię Szmit, dyrektora Departamentu Planowania, Analiz i Statystyki PIP; panią Izabelę Wagę, wicedyrektor Departamentu Nadzoru i Kontroli PIP; panią Iwonę Hadacz, wicedyrektor Departamentu Kadr i Szkoleń PIP; pana Michała Tyczyńskiego – wicedyrektora Departamentu Legalności Zatrudnienia PIP; panią Renatę Jastrzębską, głównego specjalistę w Departamencie Budżetu i Finansów PIP; pana Jakuba Gnatowskiego z Departamentu Informatyki PIP; pana Donata Duczyńskiego z Biura Informacji PIP. Witam serdecznie i przepraszam za tę gafę. Widać brak tej rutyny, którą pan Wojciech Szarama posiada.

W tej chwili proszę już pana ministra Dariusza Mińkowskiego o rozpoczęcie.

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Faktycznie szef jest przewodniczącym komisji egzaminacyjnej. Mieliśmy termin, nie dało się tego pogodzić. Pozyskanie kadry jest dla nas zadaniem priorytetowym. Dzisiaj jest drugi, ostatni dzień egzaminu państwowego na aplikację, dlatego dzisiaj ja, a nie szef prezentuję państwu materiał.

Mam zaszczyt przedstawić program działania Państwowej Inspekcji Pracy na 2019 r. i na lata następne. Jest to rok dla nas szczególny, bo jubileuszowy – 100-lecie Państwowej Inspekcji Pracy.

W tym roku jak i w latach poprzednich priorytetem jest dla nas działalność mająca na celu zmniejszenie, eliminowanie negatywnych zjawisk występujących na rynku. Robimy to zarówno w ramach działań kontrolno-nadzorczych, jak i czynności prewencyjnych. Wystarczy wspomnieć takie zjawiska jak: umowy cywilnoprawne zawierane kosztem praw pracowniczych, nierzetelne rozliczanie czasu pracy czy stale powtarzający

się niestety problem niewypłacania wynagrodzeń za pracę. Zadania te są trwale wpisane w nasze realia inspektorskie. W tym roku mają i będą miały one wpływ na program działania Państwowej Inspekcji Pracy. Należy stwierdzić, że od wielu lat działamy w formule zadań długofalowych. Inspekcja ujmuje strategiczne obszary ochrony pracy wymagające dłuższych okresów zaangażowania. Tylko w takich formach można poprawić stan przestrzegania przepisów prawa pracy.

Do takich zadań w 2019 r. będzie między innymi należał program ograniczenia zagrożeń wypadkowych poprzez wdrożenie elementów zarządzania bezpieczeństwem pracy w zakładach, w których wystąpiły wypadki przy pracy. Nie chodzi tylko o bezpośrednią reakcję na zdarzenie wypadkowe, ale też o podjęcie działań późniejszych – nie tylko wyeliminowanie zagrożenia, które wystąpiło jako pierwsze. Będzie to również sprawdzenie, czy pracodawca, realizując bardzo ważne programy polegające na zarządzaniu bezpieczeństwem pracy, zrealizował zalecenia zespołu powypadkowego czy wydane przez inspekcję pracy środki prawne. W tym zakresie jest to działanie na przyszłość, mające na celu weryfikację, czy polityka pracodawcy polegająca na stałym zarządzaniu BHP została wprowadzona do takiego zakładu. Szczególnie chodzi o sytuacje, w których występują zdarzenia wypadkowe powtarzalne – będące wtedy głównym problemem.

Kolejnym długofalowym programem kontynuowanym od lat, proszę państwa, jest bezpieczeństwo w wytypowanych zakładach o wysokiej skali zagrożeń. Chodzi o wytypowanie takich zakładów, które z uwagi na wielkość zatrudnienia lub występujące w nich zagrożenia – zarówno substancje chemiczne, jak i różne czynniki niebezpieczne – stwarzają szczególne zagrożenie dla pracowników. Można tu głównie wspomnieć o branży paliwowej, azotowej, energetycznej.

Dodatkowym tematem, będącym wynikiem współpracy w ramach kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, jest kwestia BHP w zakładach pracy, gdzie występuje narażenie na czynniki rakotwórcze i mutagenne. W tym zakresie inspektorzy będą mieli obowiązek kontroli pracodawców, a także wspierania ich swoją wiedzą w zakresie sprawdzania, czy przestrzegane są przepisy przy procesach, w których występują te czynniki. Generalnie chodzi o eliminację nieprawidłowości i zmniejszenie poziomu zagrożenia – nie zawsze da się je całkowicie wyeliminować, gdyż są to kwestie różnych procesów technologicznych. Tym niemniej, mając na uwadze dostępną już wiedzę, możemy pewne rzeczy ograniczać, stosując środki ochrony zbiorowej. Taki jest cel tego programu.

Poza zadaniami długofalowymi realizowane i zaplanowane na 2019 r. są również zadania roczne, które będą kontynuowane w różnych obszarach. Mówimy o tematach takich jak: kontrole w budownictwie, przemyśle spożywczym, leśnictwie, zakładach produkujących wyroby tartaczne i wyroby z drewna. W każdym z tych sektorów, w których występują czynniki szkodliwe i niebezpieczne, będą przeprowadzone czynności kontrolne. Nie mówimy tu o działaniach zasadniczo prewencyjnych – one w niektórych obszarach pokrywają się z tematami kontrolnymi, ale o tym będę za chwileczkę też mówił.

Kontrola w budownictwie będzie ukierunkowana na zmniejszenie ryzyka wypadków, w tym również intensyfikacja kontroli nastąpi w sektorze kolejowym, gdzie w najbliższym okresie nastąpi wzmożenie prac remontowo-budowlanych, a co za tym idzie – duże prawdopodobieństwo zdarzeń wypadkowych i zagrożenia pracowników.

Przemysł spożywczy to kolejny sektor podlegający kontroli, zarówno pod kątem ograniczenia wypadków, jak i BHP przy obsłudze maszyn. Chodzi głównie o zautomatyzowane linie technologiczne, a także o przygotowanie pracowników do procesów pracy. W ramach tych kontroli w przemyśle spożywczym będą wykonywane działania ukierunkowane również na elementy związane z transportem i magazynowaniem. Szczególną uwagę zwrócimy na ręczne prace transportowe, które w wielu przypadkach są nadal problemem.

Będzie kontynuowany roczny program kontroli w zakładach usług leśnych, gdzie z uwagi na specyfikę niewielkich zakładów, które przejęły pracowników od Lasów Państwowych, nadal stwierdzamy duże zagrożenie. Szczególnie dotyczy ono pozyskiwania, zrywki i transportu drewna. Kontynuacją tego tematu, a także działań w latach 2017–2018, jest kontrola w zakładach produkujących wyroby tartaczne i wyroby z drewna.

Dotyczy czynności w zakresie posiadania i wykonywania przez pracodawców badań pomiarów czynników szkodliwych, również pyłów i substancji o działaniu rakotwórczym.

Zaplanowane zostały także kontrole w zakładach gospodarki komunalnej. Mają one na celu w szczególności przeciwdziałanie narażeniu pracowników na czynniki szkodliwe – w tym czynniki biologiczne. Ukierunkowane będą w dużej mierze na zakłady zajmujące się segregacją odpadów komunalnych. Będziemy zwracali uwagę w ramach tych czynności także na zagrożenia związane z układem kostno-szkieletowym.

Kolejny obszar, który będzie objęty licznymi czynnościami kontrolnymi, to przedsiębiorstwa rolne, w tym również zajmujące się produkcją i hodowlą kur oraz jaj. Inspektorzy analizować tutaj będą kwestie czynników środowiska pracy, jak również wyposażenia w środki ochrony indywidualnej. W tym zakresie cały czas stwierdzamy nieprawidłowości, zarówno w wyposażeniu w środki ochrony, jak i we właściwym doborze tychże.

W kwestii prac remontowo-konserwacyjnych sieci podziemnych, w tym wodno-kanalizacyjnych – jest to program związany między innymi z dużą ilością wypadków, które zdarzyły się w ostatnim okresie, często tragicznych. Chodzi znowu zarówno o kwestie substancji niebezpiecznych i szkodliwych, jak i narażenia na hałas, drgania mechaniczne. Dotyczy głównie prac przy wykopach, a także zbiornikach zamkniętych, często wykonywane bez wstrzymania ruchu zakładu. To są zakłady z bardzo dużym zagrożeniem, gdzie prace wiążą się z dużym prawdopodobieństwem wystąpienia wypadku.

Poza zadaniami omówionymi przeze mnie do tej pory plan pracy przewiduje realizację zadań stałych. Są to czynności kontrolne ukierunkowane na zagadnienia, w których od lat wykazywano nieprawidłowości i wypadkowość nie spada. Szczególnie zwrócona będzie uwaga w 2019 r. na maszyny do robót ziemnych i drogowych, środki ochrony głowy. Będzie także kwestia wypełnienia przez inspektorów pracy obowiązków wynikających z rozporządzeń dotyczących chemikaliów.

W odniesieniu do prawnej tematyki ochrony pracy – podstawowe kierunki działania w ramach planu to: czas pracy, który ciągle jest istotnym problemem w zakresie zarówno jego rozliczenia, jak i idącej z nim w parze tematyki wypłaty wynagrodzenia, problematyka umów cywilnoprawnych i należności z tego tytułu.

Czas pracy i idące za nim wynagrodzenia, proszę państwa, jest nadal podstawowym tematem skarg, których rokrocznie wpływa coraz więcej do Państwowej Inspekcji Pracy. Mniej więcej 40% ogółu to skargi związane z tematyką czasu pracy i wynagrodzeń. Analizowane będą również tematy zarówno wynikające z wzrastającej ilości skarg, jak i z rozpoznania prowadzonego przez inspektorów pracy, czyli prawo pracy w korporacjach, jednostkach samorządu terytorialnego i urzędach administracji państwowej. Działania inspektorów pracy będą ukierunkowane na obecną już niestety od wielu lat kwestię umów cywilnoprawnych w warunkach, w których powinna być zawarta umowa o pracę. Idzie za tym w parze temat minimalnej stawki godzinowej w związku ze zmianami, które miały niedawno miejsce. Cały czas podlegają one kontroli Państwowej Inspekcji Pracy.

Zaplanowaliśmy również czynności w ramach przestrzegania regulacji prawnych dotyczących umów terminowych. Są to przepisy obowiązujące od 2016 r., ale nadal aktualna jest konieczność sprawdzania ich przestrzegania. Pewną nowością, aczkolwiek nie w skali ogólnej – bo taki temat był kiedyś realizowany, ale nie w ostatnim okresie – są kontrole w zakresie prawa pracy i BHP w zakładach opieki zdrowotnej. W tym zakresie zwiększymy zaangażowanie pracowników.

Jest przewidziana oddzielna tematyka, także w zakładach górniczych i cały czas w placówkach handlowych. Zarówno pod kątem ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę, święta i niektóre dni, jak i kwestii związanych z BHP, czasem pracy, umów cywilnoprawnych, warunków pracy oraz nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy.

Chciałbym zwrócić uwagę, proszę państwa, na tematy kontrolne, które są ważne z punktu widzenia nowych i zmieniających się rozwiązań prawnych. Od 1września 2018 r. weszły w życie zmiany Karty Nauczyciela. W tym zakresie będziemy wykonywali czynności kontrolne w placówkach oświatowych, szczególnie ukierunkowane na zawieranie umów okresowych z nauczycielami oraz wypłatę wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe.

Kolejną sprawą wymagającą uwagi jest wejście w życie w 2019 r. ustawy o pracowniczych planach kapitałowych. W tym obszarze też zaplanowaliśmy czynności kontrolne. Będą one realizowane w momencie, kiedy przepisy, w szczególności związane z postępowaniem wykroczeniowym, będą realne do przeprowadzenia.

Stale realizujemy tematy związane z BHP, zatrudnianiem młodocianych oraz pracowników niepełnosprawnych, a także coroczne działania w ramach krajowej strategii kontroli przepisów w zakresie czasu jazdy i czasu postoju, obowiązkowych przerw i czasu odpoczynku kierowców – w tym zakresie w ramach współpracy z Inspekcją Transportu Drogowego. Zagadnienia, które na pewno nie zaskoczą szanownych państwa, to również legalność zatrudnienia obywateli polskich oraz kontrole realizowane w zakładach, które zatrudniają cudzoziemców. W tej drugiej kwestii istotna jest zarówno kontrola legalności zatrudnienia, ale także pobytu obywateli, zarówno z krajów bloku wschodniego, jak i z takich jak Nepal, Indie i Bangladesz. Coraz więcej obywateli tych państw stara się o możliwość przebywania i pracy na terenie Polski. Szczególnie istotne jest sprawdzanie ważnego dokumentu pobytowego, a także prac wykonywanych w gospodarstwach rolnych przez cudzoziemców. Będą tym samym kontrolowane też podmioty zajmujące się pośrednictwem pracy, w tym agencje pracy tymczasowej, oraz kwestie delegowania pracowników – temat wpisany na stałe w obszar naszego działania i również nim zajmiemy się w 2019 r.

Jeżeli chodzi o zatrudnienie i pracę legalną, istotny jest na pewno kolejny etap związany z pewną formą edukacji, czyli nasza kampania informacyjno-edukacyjna „Pracuj legalnie" – już trzeci etap. Będzie ona kontynuowana, spotkała się z dość dobrym odbiorem i myślę, że jest to bardzo pozytywny obszar realizowany przez naszych pracowników.

Kontynuowana będzie strategia pierwszej kontroli. Ta działalność Państwowej Inspekcji Pracy również jest bardzo dobrze odbierana. Zachowaliśmy w tym zakresie standardy, które legły u podstaw tego programu, i realizowana jest ona w małych i średnich zakładach. Instruktażowy charakter tych działań ma pozytywny oddźwięk i przynosi pozytywne efekty. Nie wymaga on restrykcyjnych działań ze strony inspektorów pracy – oczywiście są one podejmowane, jeśli są konieczne.

Poza wcześniej wspomnianymi działaniami inaugurujemy trzyletnią kampanię prewencyjno-kontrolną „Bezpieczeństwo i higiena pracy w zakładach zajmujących się obróbką mięsa". Na pierwszym etapie tej kampanii pracodawcy przejdą szkolenie oraz zaczną dostosowywać swoje firmy do obowiązujących przepisów BHP. Będzie się to odbywało przy wsparciu inspektorów pracy. Jeśli chodzi o programy prewencyjne, kontynuujemy program „Zdobądź dyplom Państwowej Inspekcji Pracy", „Prewencję wypadkową" oraz program „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy". Realizowane również będą w 2019 r. takie konkursy jak „Pracodawca – organizator pracy bezpiecznej", „Poznaj swoje prawa w pracy" i „Bezpiecznie od startu". Dorobek wydawniczy inspekcji pracy zwiększy się o nowe pozycje, w szczególności „Listy kontrolne z komentarzem", mające duże znaczenie przy prowadzeniu różnych programów prewencyjnych.

Jak już wcześniej wspominałem, w 2019 r. wchodzą pewne nowe regulacje. Z dniem 1 stycznia 2019 r. weszła w życie nowelizacja Kodeksu pracy, przewidująca istotne zmiany, szczególnie w zakresie dokumentacji związanej ze stosunkiem pracy. Oprócz kontroli przestrzegania tych unormowań inspekcja będzie prowadzić działalność informacyjną i prewencyjną poświęconą tym zagadnieniom – również we współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Dużą rolę w tym zakresie odgrywa Centrum Poradnictwa Państwowej Inspekcji Pracy zorganizowane przy Głównym Inspektoracie Pracy, które świadczy w tym zakresie również pełną pomoc prawną dla pracodawców, którzy już pytają nas o te zagadnienia.

Ustawa o pracowniczych planach kapitałowych, szczególnie jej art. 106 i 107 – będą obowiązywały od połowy roku i wtedy czynności kontrolne zostaną również podjęte przez naszych pracowników. Szczególnie chodzi tu o zadania w charakterze oskarżyciela publicznego. Będziemy musieli w tym momencie przeciwdziałać sytuacjom, jeśli dojdzie do wykroczenia – czyli spełniania przesłanek zawartych w tych artykułach. Z obowiązywaniem tych przepisów wiąże się konieczność przygotowania kadry do realizacji nowych

zadań. Te działania podejmujemy w ramach naszego Ośrodka Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy.

Przewidywane jest w 2019 r. wejście w życie ustawy o rynku pracy, uchylającej ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Przepisy nowej ustawy są i będą przedmiotem analizy z naszej strony i bardzo możliwe, że potrzebne będą działania konieczne do przygotowania kadry do realizacji tych zadań.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zaangażowanie Państwowej Inspekcji Pracy będzie miało miejsce również na poziomie międzynarodowym. Chodzi zwłaszcza o Komisję Europejską i Komitet Wyższych Inspektorów Pracy (SLIC), które pozwalają realizować unijne priorytety w zakresie BHP. Eksperci inspekcji pracy uczestniczyć będą w spotkaniach międzynarodowych różnych grup roboczych. Wspomnieć wystarczy komitet SLIC oraz zespołów eksperckich Komisji Europejskiej, jak np. Grupa Współpracy Administracyjnej (ADCO). Problematyka omawiana w tamtym obszarze to między innymi ocena ryzyka zawodowego, zapobieganie zagrożeniom środowiska pracy, chorobom zawodowym i postępowanie z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi. Przewidujemy udział inspekcji także w pracach europejskiej platformy na rzecz usprawnienia współpracy w zakresie zapobiegania pracy nierejestrowanej. Kontynuowana będzie współpraca Państwowej Inspekcji Pracy z inspekcjami innych państw członkowskich, która umożliwia między innymi wymianę informacji o pracownikach delegowanych.

Przypadający w 2019 r. jubileusz 100-lecia Państwowej Inspekcji Pracy będzie przyczynkiem do zorganizowania w Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu międzynarodowej konferencji z udziałem zagranicznych partnerów PIP, na którą już dziś serdecznie zapraszam. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Janusz Śniadek (PiS):

Bardzo dziękuję za ten referat, przedstawienie planu działania. Otwieram dyskusję. Wszyscy jesteśmy pod wrażeniem. Proszę bardzo.

Poseł Elżbieta Stępień (PO-KO):

Ja mam do państwa pytanie w nawiązaniu do przygotowanego planu działania ma rok 2019. Na stronie 19 widzę następujące kontrole, które państwo zamierzacie wykonać. Na stronie 19… Nie… Generalnie pamiętam to, co czytałam. Państwo planowaliście szereg kontroli. Na stronie 19, tak. Planowana liczba kontroli wynosi 8 tys. – przestrzeganie zakazu zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach wskazujących na istnienie stosunku pracy. I tutaj dwa piętra niżej widzę – wypłata minimalnego wynagrodzenia dla osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, również 8 tys. Razem to nam daje 16 tys. kontroli. Moje pytanie jest takie – czy to ma charakter statystyczny, czy bardziej odrębnych kontroli, gdzie jedna nie wyklucza drugiej i sumarycznie jest to 8 tys. kontroli? Jak to należy odczytywać? Jako 8 tys. czy 16 tys.?

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Ani 8 tys., ani 16 tys. Odpowiedź jest taka, że kontrole tych zagadnień są powiązane. Istnieje możliwość realizowania tych czynności zarówno wspólnie, czyli w ramach jednej kontroli wykonujemy zadanie z jednego i drugiego tematu, jak i wykonywania czynności dotyczących wyłącznie jednego z nich. Wszystko zależy od sytuacji zastanej przez nas w zakładzie pracy. Proszę pamiętać, że nasze działania poza kontrolami tematycznymi opierają się na szeregu różnych innych wytycznych. Realizujemy chociażby kontrole skargowe. W tym zakresie jeżeli założymy, że inspektor, idąc do zakładu, którego nie mamy rozpoznanego, stwierdzi tam tematykę z racji zadań konieczną do realizacji, to podział tych zadań po tym, co tam nastąpi, jest dzielony w dół, na jednostki organizacyjne – poszczególne sekcje, inspektorów pracy, którzy ją realizują. Można sobie wyobrazić sytuację, sam wielokrotnie takie miałem, że były wątpliwości w kwestii umów cywilnoprawnych, natomiast nie budziło wątpliwości przestrzeganie przepisów wynagrodzeniowych. Mógł wykonać ktoś inny czynności. Czasami są to zakłady wieloorganizacyjne. Jeżeli kontrole w kilku jednostkach tego zakładu nie wykazały nieprawidłowości – z dużą dozą prawdopodobieństwa można przyjąć, że również w tej jednostce nie ma potrzeby realizowania tego tematu. To się dzieje na bieżąco, kiedy przełożony, nadinspektor lub zastępca, w upoważnieniu określa zakres działania i wskazuje tematy,

które powinny być przez inspektora zrealizowane. Czyli teoretycznie może się zdarzyć 8 tys. kontroli, może zdarzyć się 16 tys. – tego nie wiemy. Ale w dużej mierze faktycznie te czynności kontrolne są wykonywane wspólnie z uwagi na zbieżność tematyki.

Poseł Elżbieta Stępień (PO-KO):

Dziękuję bardzo. Na takiej odpowiedzi mi właśnie zależało.

Przewodniczący poseł Janusz Śniadek (PiS):

Poseł Kozanecka.

Poseł Ewa Kozanecka (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie przewodniczący, szanowna Komisjo, szanowni państwo, ja mam jedno pytanie. Otóż tutaj nie wybrzmiało to, czy będziecie państwo planować kontrole w placówkach podlegających samorządom, jak chociażby domy pomocy społecznej. Pytam o to dlatego, że coraz częściej spotykam się z problemem nieprzestrzegania w nich zasad BHP. Dotyczy to między innymi podnośników, które powinny być używane – i często są. Jednakże warunki BHP nie pozwalają ich użyć, przykładowo z takiego powodu, że podnośnik nie może być użyty w pokoju, ponieważ nie mieści się w drzwiach. To powoduje, że pracownicy, często kobiety, narażeni są na dźwiganie mieszkańców własnymi siłami. Stąd moje pytanie – czy państwo takie kontrole będziecie przeprowadzać? Dziękuję.

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Już odpowiadam. Szanowni państwo, dokładnie taki temat nie jest przewidziany w planie pracy. Realizujemy natomiast zadania zarówno w zakresie czynności kontroli skargowych – to jest też temat odrębny, zgłaszany przez związki zawodowe służby zdrowia i placówek. Te placówki wspomniane przez panią poseł bardzo często mają status zakładów opieki zdrowotnej. Więc istnieje duże prawdopodobieństwo, że w ramach czynności w zakładach opieki zdrowotnej mogą takie podmioty wystąpić – zarówno z uwagi na rozbudowane postępowania skargowe, jak również napływanie informacji. Wykorzystujemy informacje występujące medialnie, jak i sygnalizowane na spotkaniach z partnerami społecznymi. W ramach tego tematu istnieje taka możliwość. Natomiast nie przewidywaliśmy odrębnego zagadnienia dotyczącego podmiotów wspomnianych przez panią poseł. Ale nic nie stoi na przeszkodzie, żeby w ramach zakładów opieki zdrowotnej pewną część podmiotów zrealizować. Bardzo często są to zakłady o statusie zakładów opieki zdrowotnej.

Poseł Ewa Kozanecka (PiS):

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Śniadek (PiS):

Jeszcze jakieś pytania? Ja przyznam, trochę się tutaj z panią poseł rozproszyliśmy, bo dyskutowaliśmy o specyficznej, ale ważnej kwestii zagrożenia życia. Zacząłem się zastanawiać – to powinno być jak najbardziej w kompetencji inspekcji pracy – kontrola pogotowia ratunkowego, zespołów ratowniczych. Chodzi o sytuacje, kiedy jakaś filigranowa kobieta z drugim sanitariuszem mają przypadek zawału serca 120-kilogramowego faceta. To rany boskie…

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo. Temat jest mi bardzo bliski, bo przez ponad 10 lat kontrolowałem służbę zdrowia. Odpowiem od razu – jednym w pionów przy kontroli zakładów opieki zdrowotnej jest kontrola tak zwanych SOR-ów i tym zakresie jednostek, które przywożą najciężej chorych. Mówimy o takich oddziałach, kontrolowanych przez nas, gdzie jest duże zagrożenie wypadkowe związane z układem kostno-szkieletowym, czyli ortopedię i zakłady, gdzie są stale leżący pacjenci – osoby niepełnosprawne lub po prostu nieprzytomne. Jeżeli patrzymy na same kontrole, to jest taki problem. Polega on w dużej mierze na tym, że część zakładów nie jest wyposażona w sprzęt, który ma pomóc przy transporcie. Są też sytuacje, kiedy pracownicy świadomie nie wykorzystują tego sprzętu, mimo że mają do niego dostęp. Jest to kwestia dokształcania tych ludzi i tłumaczenia im, jakie są konsekwencje. W przypadku kiedy nie stosują tych środ-

ków ochrony zbiorowej lub indywidualnej, jest to bardzo poważna konsekwencja dla ich zdrowia, która w późniejszym okresie, po iluś latach pracy zawodowej, daje o sobie znać. W ramach tych kontroli w ramach BHP będziemy się zajmowali tą tematyką.

Korzystając ze wskazań, możemy szczególnie zwrócić uwagę na ten obszar, jeżeli takie będzie zapotrzebowanie. Zwykle monitorujemy to na poziomie stałego kontaktu ze służbą BHP lub związkami działającymi w zakładzie, które wskazują w czasie spotkań z inspektorem pracy – taką współpracę mamy obowiązek nawiązać przy każdej kontroli. To są zazwyczaj kontrole kompleksowe, trwające wiele dni, więc mamy czas, żeby ten aspekt wykorzystać. Zwykle jeśli jest taki problem, to w tych zakładach reagujemy. Są to zagadnienia, które inspektor bez problemu może udowodnić i wykorzystać – zarówno w ramach działalności kontrolnej, jeśli pracodawca nie zapewnił odpowiednich środków, jak również w zakresie edukacyjnym, mając na celu poinformować pracowników, jak powinni się zachowywać w ramach bezpieczeństwa w środowisku pracy.

To zagadnienie – kontroli w służbie zdrowia – jest jak najbardziej zalecane do wykorzystania i żeby w ramach tego tematu tę sprawę poruszać. To już się działo. Te kontrole są od wielu lat robione, przy czym przez pewien okres odpuściliśmy kontrole kompleksowe i reagowaliśmy tylko na bieżące sygnały. Również sygnały w tej tematyce wspomnianej przez panią poseł, czyli kwestie obciążenia przez duże osoby dla personelu pielęgniarskiego, w większości kobiet. Problem występuje szczególnie, kiedy zostają same na dyżurze. Jest też problem obsad. Teraz weszły przepisy o normach. Jak najbardziej tę kwestię możemy kontrolować i zbadać w ramach tego tematu.

Przewodniczący poseł Janusz Śniadek (PiS):

Czy jeszcze jakieś pytania? Bardzo proszę.

Poseł Kazimierz Moskal (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mówił pan o kontroli wynagrodzenia nauczycieli. Czy mógłby pan troszeczkę rozwinąć. Geograficznie – czy będzie to obszar całej Polski? Czy wszystkie rodzaje jednostek oświatowych będą podjęte? Jak dużo tych kontroli będzie prowadzonych? Dziękuję bardzo.

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Przepraszam, po prostu tak z głowy – nie pamiętam cyfr. Już odpowiadam. Szanowni państwo, założona jest kontrola 100 placówek na terenie całego kraju. Te kontrole będą miały na celu wysondowanie, czy jest problem. W ich ramach robimy analizę różnych placówek ze wskazaniem w szczególności na obszary w kraju, w których może on występować. Czasami wynika to z podziału środków – rzeczy, których nie jesteśmy w stanie przewidzieć, póki nie pozyskamy informacji. Zarówno przy realizacji kontroli tematycznych możliwe jest zaplanowanie takich czynności bezpośrednio przez inspektora pracy, czyli przewidzenie pewnych rodzajów zakładów, jak i jest wykorzystywana zwykle przy tym wiedza z obszaru skargowego. Ta liczba jest oczywiście szacunkowa. Jeżeli stwierdzimy zapotrzebowanie ze strony pracowników lub związków zawodowych na większą liczbę kontroli, to zostanie ona zrealizowana. Realizując jakiś program, staramy się pokryć obszarem jego działania cały kraj. Tam, gdzie jest szczególna potrzeba, możemy przesunąć i zmienić plan w poszczególnych jednostkach. Tak reagowaliśmy na kwestie urlopowe – w poszczególnych obszarach różnie się to układało w samorządzie terytorialnym. Identycznie w przypadku placówek oświatowych – możliwe jest w skali roku przesunięcie poszczególnych liczb kontroli, jeśli takie zapotrzebowanie lokalnie wystąpi. Jeśli nie, to staramy się równomiernie pokryć obszar kraju, żeby mieć rozpoznanie, jak to wygląda w różnych regionach.

Przewodniczący poseł Janusz Śniadek (PiS):

Dziękuję. Usatysfakcjonowany jest pan poseł, tak? Ja mam takie pytanie problemowe. Dzisiaj, jadąc do Sejmu, byłem odpytywany przez jednego dziennikarza o nasz rynek pracy, pewne perspektywy. To w kontekście tej sytuacji, że mamy dziś ewidentnie rynek pracownika. Ten rosnący deficyt rąk do pracy zmusza pracodawców zarówno do atrakcyjniejszej oferty płacowej, jak też większej troski o jakość środowiska pracy. Z całą pewnością to się przekłada na poprawę. W sprawozdaniu za rok 2018 na pewno się te wątki

przewiną. Ja taką ocenę intuicyjnie wyrażałem, że absolutnie mamy jakościowy wzrost. Jeśli nawet w ofertach pracy pojawiają się zachęty w postaci gwarancji stałego zatrudnienia, to już samo w sobie pokazuje, że rywalizacja o pracowników powoduje większą staranność po stronie pracodawców. Czy to jest rzeczywiście tylko moja intuicja, w oparciu o przesłanki w postaci rozmów z kolegami ze związków, czy inspekcja też potwierdza to w oparciu o swoje badania? Czy takie wnioski też możecie wysnuć i już w tej chwili, na bieżąco tak to ocenić?

Zastępca głównego inspektora pracy Dariusz Mińkowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Tak, możemy w ten sposób wnioskować. Z jednej strony należy się cieszyć. Oczywiście rynek pracownika z punktu widzenia pracownika jest bardzo dobry. Z punktu widzenia pracodawcy, jakim jest główny inspektor pracy i okręgowi inspektorzy pracy – jest gorzej. Powiem szczerze, sami widzimy, jak ogłaszamy nabór na miejsca pracy, że przy zaproponowanych przez nas wynagrodzeniach jest coraz ciężej być konkurencyjnymi na rynku lub jest to wręcz bardzo trudne. To jest główny problem, który mamy. Natomiast z tematyki skargowej – widać wyraźnie, że pracownicy czują się bardziej korzystnie, są uprzywilejowani na rynku, bo tematyka znacznie się zmieniła. Oczywiście pewne problemy pozostały i stale będą realne – czas pracy, wynagrodzenia, szczególnie w małych przedsiębiorstwach. W Polsce domeną są przedsiębiorstwa małe i średnie. Idąc tym torem, można powiedzieć, że kwestie wynagrodzeń i czasu pracy są niezmienne. Pozostały obszar wskazuje na to, że wielu przypadkach skargi mają inny charakter. Są one mniej roszczeniowe, ukierunkowane nie tylko na aspekt bytu, ale również pewnych innych praw pracowniczych, przewidzianych w przepisach, ale wcześniej rzadziej występujących. Pracownik zaczyna się czuć pewniej i tematyka skarg jest dla nas bardziej zmienna. Wskazuje ona na to, że na pewno przy poszczególnych tematach, realizując sprawozdanie, będziemy mogli mówić jasno i wyraźnie, jak powiedział pan przewodniczący, o rynku pracownika i że w tym zakresie jest on dla tej grupy korzystny.

Przewodniczący poseł Janusz Śniadek (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze jakieś pytania? Czy ktoś z państwa chce coś dopowiedzieć jeszcze? Nie widzę. Wobec tego nie pozostaje mi nic innego jak zamknąć dyskusję i stwierdzić, że Komisja zapoznała się z informacją.

W tej sytuacji przechodzę do realizacji punktu drugiego – sprawy bieżące. Czy w sprawach bieżących ktoś chciałby zabrać głos? Ponieważ nie widzę, to stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany. Protokół będzie do wglądu w sekretariacie, zatwierdzimy na następnym posiedzeniu. W tym momencie zamykam posiedzenie. Z żalem, że się z państwem za chwilę rozstanę. Dziękuję bardzo.